

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2019
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

A1) Στο κείμενο εξετάζεται η αναγκαιότητα των ιδανικών της δημοκρατίας για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών. Αρχικά, αναφέρεται το ιδανικό της ανοχής σε έναν κόσμο, στον οποίο η ειρήνη διακυβεύεται λόγω του φανατισμού των ανθρώπων. Επιπλέον, αναγκαίο κρίνεται το ιδανικό της μη βίας, εφόσον, μόνον στο πλαίσιο λειτουργίας της δημοκρατίας, οι κανόνες κοινωνικής συμβίωσης αποσκοπούν στην επίλυση των αντιπαραθέσεων χωρίς την άσκηση βίας. Εξάλλου, το ιδανικό της σταδιακής ανανέωσης της κοινωνίας επιτρέπει την εκδήλωση ειρηνικών επαναστάσεων για την κατάκτηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Ως τελευταίο, παρατίθεται το ιδανικό της αδελφότητας, σύμφωνα με το οποίο, συμπεραίνεται ότι όλοι οι άνθρωποι ενώνονται σε ένα κοινό πεπρωμένο, που πρέπει να συνειδητοποιήσουν, ώστε να ενεργήσουν με συνέπεια και λογική.

B1) α. ΣΩΣΤΟ β. ΛΑΘΟΣ γ. ΣΩΣΤΟ δ. ΣΩΣΤΟ ε. ΛΑΘΟΣ

B2) α. 3^η §: «Ποτέ μου δεν ξεχνώ... αιματοχυσίες»

5^η §: «Τέλος, το ιδανικό της αδελφότητας... ως «απέραντο σφαγείο». »

β. Στην πρώτη περίπτωση η επίκληση στην αυθεντία λειτουργεί ως τρόπος ενίσχυσης της αξιοπιστίας του «ήθους» του πομπού. Ενώ:

Στη δεύτερη περίπτωση η επίκληση στην αυθεντία, αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της αξιοπιστίας, εγκυρότητας και πειστικότητας των λεγομένων του δοκιμιογράφου αναφορικά με την αξία του ιδανικού της αδελφότητας ως προϋπόθεση ανάδειξης του ήθους της δημοκρατίας.

B3) α. 1. «... δεν ξεχνώ τη διδασκαλία / παραίνεση / προτροπή του Καρλ Πόπερ...»

2. «... γίνονται αντικείμενα κοροϊδίας / σαρκασμού ...»

3. «... εισήγαγαν στην Ιστορία τους τρόπους συνύπαρξης...»

4. «... αυτός που μας αντιμάχεται / αντιστρατεύεται...»

B3) β. 1. Η λειτουργία της γλώσσας είναι : συνυποδηλωτική / ποιητική / βιωματική / συγκινησιακή / λογοτεχνική / μεταφορική .

- Απόδοση σημασίας : ως ένα «αχανές πεδίο ανελέητης αιματοχυσίας και κτηνωδίας» ή «ένα πεδίο ατέρμονης βίας» .
- 2. Η λειτουργία της γλώσσας είναι : συνυποδηλωτική / ποιητική / βιωματική / συγκινησιακή / λογοτεχνική / μεταφορική
- Απόδοση σημασίας: [που «δείχνει το δρόμο μας»] ή [που «μας καθοδηγεί»]

B4) α. 1. Σύνθετη δομή προτάσεων με υποτακτική: Ενδεικτικά χωρία :

1^η § «Χρειάζεται... απογοητεύονται»

3^η § «Μόνον εκεί... τη θέση μας»

2. Προφορικότητα στο ύφος: Ενδεικτικά χωρία :

1^η § «Θέλετε να δοκιμάσουμε να τις απαριθμήσουμε;»

5^η § «Μπορούμε να τον διαψεύσουμε;»

B4) β. Ο ρόλος της παρένθεσης: Επεξήγηση και ακριβής απόδοση του όρου στα γαλλικά

γ. Είδος Σύνταξης: Ενεργητική, **Μετατροπή** από Ενεργητική => Παθητική

«Η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων επιτρέπονται μόνο από τη δημοκρατία»

Γ1) Το επικοινωνιακό πλαίσιο της έκθεσης, ΑΡΘΡΟ :

ΤΙΤΛΟΣ: **Το ΣΧΟΛΕΙΟ «ΦΥΤΩΡΙΟ» ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΗΘΟΥΣ**

Πρόλογος: Καθημερινά, γινόμαστε όλοι μάρτυρες φαινομένων που επιβεβαιώνουν την επιφατική λειτουργία της Δημοκρατίας. Γι' αυτό, κρίνεται σκόπιμο ο πολίτης να βιώσει έμπρακτα στην καθημερινότητά του το δημοκρατικό ήθος. Το σχολείο αποτελεί βασικό αρωγό στην προσπάθεια αυτή.

Α' Ζητούμενο: ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΕΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ:

- Συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία.
- Σφαιρική πληροφόρηση από τα ΜΜΕ
- Σεβασμός των νόμων / Συνέπεια στις υποχρεώσεις απέναντι στο κράτος.
- Συμμετοχή σε οργανώσεις κοινωνικής ωφέλειας / εθελοντισμού.
- Φιλειρηνική αντίδραση σε πολιτικά θέματα που θίγουν το δημοκρατικό πολίτευμα.
- Προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων.
- Υιοθέτηση του διαλόγου ως μόνου τρόπου επίλυσης των προβλημάτων τους.
- Καταδίκη βίαιων εκδηλώσεων.
- Αέναος αγώνας και επαγρύπνηση για την απρόσκοπτη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος.
- Αντίδραση σε φαινόμενα κατάχρησης εξουσίας που υπονομεύουν τον ρόλο της Δημοκρατίας.
- Έλεγχος των φορέων ενίσχυσης εξουσίας.

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396,

ΓΛΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr

Μετάβαση: Η Δημοκρατία δεν είναι μόνο πολιτικό σύστημα αλλά και τρόπος ζωής. Το σύγχρονο σχολείο ως βασικός φορέας αγωγής επιβάλλεται να διαπλάθει ενεργούς πολίτες με δημοκρατικό ήθος.

Β΄ Ζητούμενο: ΜΕ ΠΟΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΜΕ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΗΘΟΣ:

- Ενίσχυση των πολιτικών διαδικασιών του σχολείου με κυριότερο την ουσιαστική λειτουργία του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων.
- Αγαστή συνεργασία με ανθρωπιστικές οργανώσεις με στόχο την ενίσχυση του εθελοντικού πνεύματος.
- Διαδραστική διδασκαλία με οπτικοακουστικά μέσα στο πλαίσιο ενίσχυσης του μαθήματος ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ.
- Διοργάνωση επισκέψεων σε κέντρα υποδοχής προσφύγων και μεταναστών με σκοπό τη δημιουργία ενός ανθρωποκεντρικού και δημοκρατικού σχολείου που θα παλέψει για την άμβλυνση των ανισοτήτων και για τη θωράκιση της κοινωνίας απέναντι στη φασιστική βία, τη βαρβαρότητα και το ρατσισμό.
- Υλοποίηση προγραμμάτων ανταλλαγής μαθητών με σκοπό την ενίσχυση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.
- Διεξαγωγή ρητορικών αγώνων με σκοπό την καλλιέργεια της κριτικής τους ικανότητας ως προθάλαμο ενεργούς μελλοντικής πολιτικής δράσης.
- Συμμετοχή στη Βουλή των Εφήβων στοχοθετώντας τη βιωματική πολιτική τους δράση.
- Διοργάνωση και συμμετοχή σε καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς προωθώντας το αγαθό των Τεχνών ως αντίδοτο στην εξυπηρέτηση ιδιοτελών συμφερόντων κάθε επιτήδειας εξουσίας.
- Τακτές Ημερίδες με βασικούς ομιλητές πνευματικούς ανθρώπους που θα εμφυσούν δημοκρατικές αρχές και ηθικές αξίες στους μαθητές – μελλοντικούς πολίτες.

Επίλογος: Επιβεβαιώνεται, λοιπόν, ότι το σχολείο ως πυρήνας σφυρηλάτησης δημοκρατικής συνείδησης σε συνδυασμό με την άμεση ενεργοποίηση των πολιτών συναπαρτίζουν τους θεσμοφύλακες του ιδανικού της Δημοκρατίας και του ανθρωπισμού.

Σχολιασμός Θεμάτων

Τα θέματα ήταν βατά και εξέταζαν ικανοποιητικό εύρος της θεωρίας. Οι ασκήσεις απαιτούσαν προσεκτική ανάγνωση των εκφωνήσεων, ακρίβεια και συνέπεια στην απόδοση των λεπτομερειών, στηριζόμενων σε κειμενικές αναφορές. Τα ζητούμενα απαιτούσαν παράθεση συγκεκριμένων επιχειρημάτων με πρακτικό αντίκρισμα και προσανατολισμό. Στο σύνολό τους, τα θέματα απαιτούσαν καλά διαβασμένους και προετοιμασμένους μαθητές με κριτική ικανότητα και δυνατότητα σφαιρικής ανάπτυξης και τεκμηρίωσης.

Συγγραφική Ομάδα Φιλολόγων ΡΟΜΒΟΥ

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396,

ΓΛΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr